

Styresak nr.:	41-24	Sakstype:	Beslutningssak
Saksnr. arkiv:	21/01240		

Måned rapport per mars 2024 for Sykehuset Østfold HF

Sykehuset Østfold HF har et negativt økonomisk resultat per mars på 24,3 mill. kroner mot budsjett (justert for økte pensjonskostnader). Aktivitetsbudsjettet for mars innen somatisk virksomhet er feil periodisert. Dette medfører negative avvik mellom realisererte tall og plantall. Sykefraværet i mars var på 9,9 % og er redusert fra forrige måned.

Forslag til vedtak:

1. Styret tar måned rapport for mars 2024 til etterretning

Sarpsborg, den 22.04.2024

Helge Stene-Johansen
kst. administrerende direktør

Vedlegg: PP-presentasjon

Styresak nr.: 41-24

1. Administrerende direktørs anbefalinger/konklusjoner

Administrerende direktør anbefaler at styret tar månedsrapport per mars for Sykehuset Østfold til etterretning.

2. Faktabeskrivelse

Tabell 1 Status for mars og hittil i år

Målekort SØ mars 2024	Denne periode			Utvikling	Hittil i år		
	Faktisk	Mål			Faktisk	Mål	
Kvalitet	Ventetid - somatikk	84,4	73,0	↓	80,5	73	
	Ventetid VOP	56,2	56,2	↑	58,9	56,2	
	Ventetid BUP	51,2	55,8	↑	56,4	55,8	
	Ventetid TSB	17,7	30,0	↑	23,1	30,0	
	Fristbrudd somatikk	19,4 %	0 %	↓	18,5 %	0 %	
	Fristbrudd VOP	1,0 %	0 %	↓	1,6 %	0 %	
	Fristbrudd BUP	0,0 %	0 %	↑	2,0 %	0 %	
	Fristbrudd TSB	0 %	0 %		0 %	0 %	
	Andel kontakter innen planlagt tid	80,2 %	95 %	↓	80,5 %	95 %	
	Korridorpasienter somatikk	1,6 %	0 %	↑	2,4 %	0 %	
	Beleggsprosent somatikk	92 %			96 %		
	Antall liggedøgn utskrivningsklare pasienter SOM	167			644		
	Beleggsprosent VOP	84 %			85 %		
	Antall liggedøgn utskrivningsklare pasienter VOP	16			24		
	Pakkeforløp kreft		70 %			70 %	
	Andel avviste henvisninger VOP	39,7 %	20 %	↑	40,7 %	20 %	
	Andel avviste henvisninger BUP	24,2 %	20 %	↑	21,4 %	20 %	
	Andel konsultasjoner video/telefon	10,1 %	15 %	↑	10,4 %	15 %	
Aktivitet	ISF-poeng	7023	7708	↓	21798	22185	
Bemanning	Brutto månedsverk	5600	5498	↑	5508	5633	
	Sykefavær (fra GAT)	9,9 %	8 %	↑			
Økonomi	Resultat (tall i 1000)	-2249	2083	↑	-18044	6250	

Ventetiden for pasienter med påbegynt behandling har økt i mars innen somatisk virksomhet sammenlignet med forrige måned. Økningen er «ønsket» i form av at det jobbes godt med å booke inn de pasientene som har ventet lengst. Dette gjelder spesielt innen ortopedi og øre-nese-hals og økning i ventetider for avviklede innen nevnte avdelinger forklarer i all hovedsak økningen i ventetid på helseforetaksnivå. Ventetid for ventende i både ortopedi og øre-nese-hals viser en nedgang på gjennomsnittlig 6 dager i mars.

Ventetider for pasienter med påbegynt behandling i psykisk helsevern og tverrfaglig rusbehandling er lavere enn gjennomsnittlig ventetid i 2023 og har en positiv utvikling sammenlignet med forrige måned. Det var tre pasienter med fristbrudd innen voksenpsykiatrien (VOP) som fikk behandling i mars. Innen barne- og ungdomspsykiatrien (BUP) tverrfaglig rusbehandling (TSB) var det ingen.

Det var 206 liggedøgn på korridor i mars, i andel utgjør dette 1,6 % av alle liggedøgn. Beleggsprosenten i mars var på 92 % innen somatikk, innen psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling var belegget på 84 %.

Andel avviste henvisninger i BUP er økt i mars sammenlignet med forrige måned. Andelen er høyest i barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk i Indre Østfold. I september 2023 ble det etablert felles henvisningsmottak for sykehuset og avtalespesialister innen psykisk helsevern for voksne. Andelen fristbrudd har vært på et høyt nivå siden etableringen. Andel henvisninger som er overført til avtalespesialister er i underkant av 10 % noe som er under snittet sammenlignet med andre helseforetak i regionen. Den lave overføringsgraden forklares med lav kapasitet for nyhenviste pasienter hos avtalespesialistene.

Styresak nr.: 41-24

Arbeid med å redusere fristbrudd og ventetider

Arbeidet med å redusere fristbrudd og ventetid er fra 1. mars inkludert i program «balansekraft». Det gjennomført en rekke tiltak på kort sikt og igangsatt tiltak for mer langsiktige effekter. Høsten 2023 ble det etablert arbeidsgruppe bestående av stab fra fag, booking, HR, økonomi og klinikk som gjennomgår status, årsaker og tiltak for å redusere fristbrudd og ventetider på de ulike avdelingene. Arbeidet startet med avdelingene som har flest fristbrudd og lengst ventetider.

Tiltak kort sikt:

- Rydding i ventelister med fristbruddkoordinator (kirurgisk avdeling og øre-nese-hals)
- Skrivertjenesten skriver polikliniske notater i stedet for TGK (talegjenkjenning) for å redusere konsultasjonstiden
- Ekstra poliklinikk på kvelder og fridager
- Avtale med Diakonhjemmet om brokk-kirurgi
- Avtaler med andre HF (Bærum, Skien, Ringerike) innen ortopediske diagnoser
- Redusere kontroller
- Øke telefon- og video konsultasjoner (egen kontroller)
- Økt kvoter for kataraktoperasjoner hos to avtalespesialister i øye
- Gjennomgang av henvisningspraksis fra fastleger til ØNH

Tiltak lang sikt:

- Forsterke arbeidet med ressursstyring, arbeidstid og aktivitetsplaner for leger
- Rekruttere flere spesialister og beholde spesialister i sykehuset
- Møte med HSØ og avtalespesialister og bedre styring av aktiviteten til avtalespesialister, særlig aktuelt innen gastromedisin og ØNH.
- Møter med praksiskonsulenter og fastleger vedr henvisningspraksis
- 2 sykepleiere er lært opp i koloskopi og arbeidsoppgaver er overført fra leger
- Brukerstyrt poliklinikk, prosjektleder er ansatt (samt ansvar for video/telefonkons.)

Ortopedisk avdeling har jobbet systematisk med tiltak og er den avdelingen som har hatt størst positiv utvikling. Antall ventende er redusert fra 2 311 ventende pasienter i mars 2023 til 1 536 i mars 2024. I avdeling for øre-nese-hals er det i mars avvirket mange pasienter som har stått lenge på venteliste, noe som medfører en betydelig økning i ventetid for avvirkede. Det forventes positiv utvikling fremover som følge av at de med lengst ventetid nå har vært til poliklinisk konsultasjon.

Aktivitet

Aktivitetsbudsjettet for somatisk virksomhet er feil periodisert i mars. Det er i plantallene ikke tatt høyde for helligdager i forbindelse med påske noe som gir for høyt budsjett for elektiv aktivitet i mars. Tilsvarende er aktivitetsbudsjettet for lavt i april. Dette gjelder både for antall pasientkontakter og DRG-poeng. Rapportert avvik i mars og per mars der dermed ikke reelt og vil bli korrigert ved rapportering per april. Økonomiske konsekvenser av feilen er beregnet til å utgjøre 11,5 mill. kroner i negativt avvik på ISF-inntekter. Regnskapsmessig er det bokført 11,5 mill. kroner på andre inntekter for å korrigere for feilen. Denne posten vil bli reversert i regnskapet i april.

Aktivitetsbudsjettet for psykisk helsevern og TSB er korrekt periodisert i mars. Aktiviteten har vært lavere enn planlagt innen alle områder, med unntak av polikliniske konsultasjoner i BUP.

Styresak nr.: 41-24

Aktivitet i mars 2024 er betydelig lavere enn samme måned i fjor. Dette kan forklares med at påsken var i april i 2023, noe som påvirker sammenlignbarheten negativt. Dette gjelder for alle områder.

Økonomi

For 2024 det budsjettet med et positivt resultat på 25 mill. kroner. Resultatet per mars viser et merforbruk på 18 mill. kroner, dvs. et negativt avvik på 24,3 mill. kroner i forhold til budsjett. Av avviket utgjør merkostnader til lønn og innleie 18,6 mill. kroner. I mars isolert var merforbruket på 7,6 mill. kroner noe som er en forbedring sammenlignet med resultat i februar hvor avviket var på 10,8 mill. kroner. Merforbruket er hovedsakelig knyttet til vikarer ved korttidsfravær, variable tillegg, overtid og ekstrahjelp.

Avviket er størst innen klinikk for kirurgi og klinikk for kvinne-barn. For kvinne-barn er en stor andel av avviket knyttet til økning fra 2 til 3 vaktshift i kvinneklinikken. Økningen begrunnes med mange samtidighetskonflikter, men etableringen har blitt betydelig mer kostbar enn planlagt grunnet ubesatte stillinger og høyt sykefravær. I klinikk for kirurgi er merforbruk på lønn høyest innen kirurgisk avdeling, ortopedisk avdeling og operasjonsavdelingen på Kalnes, mens avdeling for øre-nese-hals har det største negative avviket på inntekter.

Områdene med størst avvik vil få et særlig fokus gjennom program for balansekraft. I tillegg planlegges det med kostnadsreduserende tiltak innen alle klinikker. Alle tiltak vil bli fulgt opp og effekter vil bli rapportert samlet. Rapporteringsløsningen forventes å være klar innen utgangen av april.

Det er fortsatt utfordringer i forhold til fakturering av interne gjestepasientkostnader. I mars er det bokført en avsetning på 6,9 mill. kroner for manglende mottatte fakturaer. Avsetningen vises i regnskapsrapporten under varekostnader. Konserninterne gjestepasienter og varekostnader må derfor sees i sammenheng i resultatet for mars. Samlet sett er det et positivt avvik på 2,5 mill. kroner på disse kostnadsartene.

Polikliniske inntekter i senter for laboratoriemedisin var i mars 3,7 mill. kroner bedre enn budsjett. For ISF-inntekter vises det til kommentarer under aktivitet.

Finanskostnader viser per mars et negativt avvik på 6,3 mill. kroner grunnet bl.a. høyere bruk av driftskreditt enn forutsatt i budsjettet. I tillegg er faktisk rentesats på driftskreditt og trekk på basisfordring i Helse Sør-Øst høyere enn planforutsetninger for 2024.

Sykehuset har per mars et negativt avvik i forhold til budsjett. Det har hittil i 2024 vært en gradvis positiv resultatutvikling, men kostnadsnivået er fortsatt for høyt i forhold til inntekter. Styret ba (sak 24-24 i møtet 21.03.24) administrerende direktør, til styremøtet 29.04.24, legge fram nye kostnadsreduserende tiltak for å oppnå budsjettbalanse i 2024 med et overskudd på 25 millioner kroner.

Mange tiltak er konkretisert og arbeidet med å tallfeste økonomisk effekter av planlagte tiltak, på kort og lang sikt, pågår. Sykehuset vil presentere status på arbeidet i forbindelse med styreseminar og styremøte 29 april. Ambisjonen er å gjennomføre tiltak for å opprettholde målet om et positivt regnskapsmessig resultat på 25 mill. kroner for inneværende år. Det utvikles et oppfølgings- og rapporteringssystem som vil inkludere alle pågående og planlagt tiltak. Det tas sikte på å presentere systemet og foreløpige effekter i styremøte 10. juni 2024.

Styresak nr.: 41-24

Bemanning og sykefravær

Sykehuset har per mars et bemanningsforbruk som er 142 månedsværk høyere enn plan og 49 månedsværk høyere enn tilsvarende periode i fjor. Netto bemanningsforbruk (justert for fravær) viser en økning på 17 månedsværk sammenlignet med 2023 og hele avviket er innen somatisk virksomhet. For psykisk helsevern og TSB er bemanningsforbruket lavere enn plan, men her erstattes deler av avviket med innleie fra bemanningsbyråer.

Bemanningsforbruket per mars, telt i månedsværk, er basert på utbetalte månedsværk og inneholder dermed variabel lønn for perioden 21 januar til 21 februar, mens regnskapet viser kostnader for faktisk arbeidet i mars.

Sykefraværet i mars var 9,9 % og er redusert i forhold til foregående måned og sammenlignet med samme måned i 2023 hvor sykefraværet var på 10,5 %.

3. Administrerende direktørs vurderinger

Sykehuset Østfold har et negativt økonomisk resultat per mars 2024 som er 24,3 mill. kroner dårligere enn budsjett etter justering av økte pensjonskostnader. Utviklingen for ventetider og andel fristbrudd viser en negativ utvikling i somatisk virksomhet. Økningen er imidlertid en konsekvens av igangsatte tiltak og forventet i en overgangsfase frem til de med lengst ventetid har fått behandling i sykehuset.

Sykehuset må snu den negative trenden innen økonomi og få kontroll over økte ventetider og fristbrudd. Program for balansekraft er etablert, tiltak er kartlagt og arbeidet med rapportering, beregning av økonomiske effekter og oppfølging er godt i gang. Programmet har tre satsingsområder som vurderes til å være de aller viktigste for å skape bedre resultater og tilfredshet både for medarbeidere og pasienter. De tre satsingene i programmet er:

- Beholde og rekruttere medarbeidere
- Redusere fristbrudd og ventetider for pasientene
- Skape balanse i økonomien

Det er kartlagt mange tiltak innen alle satsingsområder og flere tiltak er igangsatt. For alle områdene er det viktig å tenke nytt og innovativt, spesielt i forhold til hvordan teknologien kan brukes på bedre måter.

Administrerende direktører anser at programmet er helt nødvendig for å ta tak i de utfordringene sykehuset står i. Det økonomiske resultatet for 2023 viste et overforbruk på 203,8 millioner kroner og ventetider og fristbrudd for pasienter som skal inn til poliklinisk behandling økte betydelig. Uten en positiv økonomisk utvikling vil helseforetaket ikke være i stand til å gjennomføre helt nødvendige framtidige investeringer innenfor medisinsk teknisk utstyr, IKT og bygg.

Sykehuset vil holde styret regelmessig informert om status og effekter av programmet.